

*Мілорадова Н., кандидат психологічних наук, доцент,
професор кафедри педагогіки та психології факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0002-0716-9736*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СЛІДЧИХ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НА ВУЗІВСЬКІЙ СТАДІЇ ПРОФЕСІОГЕНЕЗУ

У статті представленні результати дослідження особливостей професійної мотивації слідчих органів досудового розслідування на вузівській стадії професіогенезу у вищій зі специфічними умовами навчання. Розкрито домінуючі мотиви вибору професії правоохоронця. Визначено специфіку професійних мотивів діяльності правоохоронців на чотирьох етапах вузівської підготовки.

Ключові слова: професіогенез, професійна мотивація, типи мотивації, слідчі органи досудового розслідування

В статті представленні результати дослідження особливостей професійної мотивації слідчих органів досудового розслідування на вузівській стадії професіогенезу в вузі со специфічними умовами навчання. Розкрито домінуючі мотиви вибору професії правоохоронця. Визначено специфіку професійних мотивів діяльності правоохоронців на чотирьох етапах вузівської підготовки.

Ключевые слова: професіогенез, професійна мотивація, типи мотивації, слідчі органи досудового розслідування

Постановка проблеми. Повноцінне життя кожної людини включає в себе два аспекти реалізації, в особистому та професійному житті, векторизація яких не можлива без усвідомлення особистих мотивів поведінки та діяльності. Мотиваційна складова буття особистості заповнена багатьма аспектами, що мають різне значення на певних відрізках життя.

Професійне становлення та реалізація особистості залежить не тільки від того, що людина може робити у конкретному професійному просторі, але й від бажання бути частиною цього середовища та розуміння його вимог. Сьогодні дуже актуальним є питання формування правоохоронної еліти. Невід'ємною частиною цього процесу є розвиток мотиваційної складової професійного становлення фахівця-поліцейського. Важливе значення у визначенні професійної придатності людини має сфера її інтересів, обов'язків, намірів та планів, а саме мотиви, що спрямовують її професійну реалізацію. Актуальність цього питання зумовлена вирішальним впливом мотивації на успішність професійної діяльності поліцейського в цілому та ефективність його кар'єрного зростання в межах обраної спеціалізації.

Особливе місце у процесі професійного саморозгортання посідає період навчання, в межах якого формується відношення до освітньо-професійного середовища на основі системи особистісних ціннісних орієнтацій та професійних вимог[2]. Тому розгляд саме особливостей професійної

мотивації працівників слідчих підрозділів на стадії професійного навчання викликає в нас особливу зацікавленість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній психології мотиви розглядаються в структурі діяльності особистості. Мотивація – це спонукання, що викликають активність організму і визначають її спрямованість, механізми і причини. Це одне з основних понять, яке використовується для пояснення рушійних сил поведінки особистості [1].

Вивченню методологічних проблем мотивації трудової діяльності присвячено ряд вітчизняних та зарубіжних досліджень. Це роботи Д. Аткинсона, А. Гастева, П. Керженцова, Д. Макгрегора, А. Маслоу, Г. Маррея, Е. Мейо, О. Леонтєва, С. Максименко, Д. Мельничука, Ф. Скіннера, Ф. Тейлора, О. Шкаратана, В. Ядова та ін. Важливе місце у визначенні психологічних особливостей професійної мотивації посіли роботи, що відображають основні домінанти психології праці (В. Бодров, Е. Зеєр, Л. Карамушка, Є. Клімов, Г. Ложкін, Б. Ломов, В. Рибалка та ін.). Вплинули на осмислення професійної мотивації та її динаміки положення, що розкривають процеси професійного становлення особистості в особливих умовах діяльності (О. Ковальчук, М. Корольчук, В. Лефтеров, С. Миронець, В. Осьодло, Є. Потапчук, О. Сафін, Л. Снігур, О. Тімченко, М. Томчук, С. Філіппов, та ін.) [2]. Окремі питання дослідження мотиваційної складовою

діяльності поліцейського розглядалися в роботах В. Андросюка, О. Бандурки, В. Барка, Ф. Думка, В. Васильєва, Л. Казміренко, Д. Кобзіна, Т. Малкової, В. Медведєва, А. Москаленко, О. Цільмак, Г. Юхновця, та інших. Указані вчені описують професійну мотивацію працівників поліції та класифікують мотиви за певним психологічними критеріями.

Метою статті є висвітлення результатів дослідження особливостей та змісту професійної мотивації слідчих органів досудового розслідування на вузівській стадії професіогенезу.

Виклад основного матеріалу. Професіогенез правоохоронця розуміється нами як поступовий, планомірний, поліструктурний, безперервний процес розвитку та становлення фахівця в професійному середовищі, головними параметрами якого виступають певні базові характеристики, а результатом є високий рівень професіоналізму. Весь процес професіогенезу правоохоронця включає послідовне проходження трьох стадій: 1) професійного самовизначення (довузівської); 2) професійного навчання (вузівської), 3) професійного розвитку (післявузівської).

Стадія професійного навчання (вузівська) охоплює декілька етапів:

- етап вузівської адаптації, інтеріоризації та ревізії професійного потенціалу (1 курс),
- етап засвоєння професійних знань, вмінь та навичок (2-3 курс),
- етап закріплення та усвідомлення професійної готовності (закінчення вузу зі специфічними умовами навчання – 4 курс).

Саме на стадії професійного навчання через ревізію особистого потенціалу відбувається цілеспрямоване засвоєння системи професійних знань, вмінь та навичок, формування цілісного уявлення про професійну спільноту, розвиток операційної основи діяльності, елементів професійної спостережливості, мислення, уяви та пам'яті, результатом якої є усвідомлення професійної готовності на момент закінчення вузу.

Згідно з етапами професіогенезу правоохоронця вибірку дослідження (400 осіб) було розділено на наступні групи: перша група – 100 курсантів першого курсу навчання факультету №1 ХНУВС (25%); друга група – 100 курсантів другого курсу навчання факультету №1 ХНУВС (25%);

третья група – 100 курсантів третього курсу навчання факультету №1 ХНУВС (25%); четверта група – вузівський етап, 100 курсантів четвертого курсу навчання факультету №1 ХНУВС (25%).

Оскільки професійна діяльність правоохоронців має певну специфіку, для визначення особливостей їх професійної мотивації на різних етапах професіогенезу ми використали методику вивчення мотиваційної сфери кандидатів на службу в правоохоронних органах А. Москаленко для виявлення ієрархії мотиваційної сфери, домінуючого типу професійної мотивації та провідних мотивів професійного вибору [5] і опитувальник «Професійної мотивації» В. Осодло, що дозволяє розкрити особливості мотивації в умовах військово-професійної діяльності [4].

Зазвичай діяльність людини активується одночасним впливом декількох мотивів, один з яких стає домінуючим і надає діяльності людини особистісний сенс. Як видно з таблиці 1, у майбутніх правоохоронців на усіх етапах навчання, від першого по четвертий курс, домінує адекватний тип мотивації: перший ($4,35 \pm 0,45$), другий ($4,32 \pm 0,89$), третій ($4,38 \pm 0,53$) і четвертий ($4,15 \pm 0,77$) курси навчання. За визначенням авторів методики [5] даний тип мотивації характеризується узгодженістю ціннісних орієнтацій з реальною, суспільно значущою поведінкою правоохоронця. Професійні мотиви є адекватними змісту та цілям професії, тобто спрямовані на боротьбу із злочинністю, захист інтересів громадян, а не на цілі, що безпосередньо не пов'язані з правоохоронною діяльністю. Крім того, адекватний тип мотивації сприяє швидкій адаптації до умов навчання та безпосередньо професійної діяльності.

Також, в усіх чотирьох групах курсантів діагностовано відсутність значимості конформного типу професійної мотивації (див. табл. 1). При цьому, на рівні статистичної значимості ($p \leq 0,05$) визначено, що для курсантів четвертого курсу навчання конформні мотиви вибору професії менш значимі ніж для першокурсників ($1,38 \pm 0,46 < 1,80 \pm 0,84$). Тобто, якщо у деяких першокурсників вибір професії відбувається під впливом референтної особи (батьки, родичі, друзі), то в процесі навчання, на четвертому курсі, конформні мотиви професійної діяльності стають зовсім не значущими.

Типи мотивації слідчих органів досудового розслідування на вузівській стадії професіогенезу, ($x_{cp} \pm \sigma$)

	Адекватний	Ситуаційний, пов'язаний з престижем професії	Ситуаційний, пов'язаний з романтичністю професії	Конформний	Компенсаційний	Кримінальний
1 курс	4,35 ± 0,45	3,55 ± 0,96	3,54 ± 0,88	1,80 ± 0,84	2,97 ± 0,91	2,97 ± 0,74
2 курс	4,32 ± 0,89	3,14 ± 0,71	3,41 ± 0,92	1,57 ± 0,69	3,44 ± 0,67	2,86 ± 0,99
3 курс	4,38 ± 0,53	2,80 ± 0,63	3,38 ± 0,83	1,65 ± 0,93	3,42 ± 0,82	2,82 ± 0,86
4 курс	4,15 ± 0,77	2,75 ± 0,83	3,05 ± 0,70	1,38 ± 0,46	2,89 ± 0,79	1,98 ± 0,60
1-2 t, p	0,16	1,70	0,52	1,03	2,20*	0,42
1-3 t, p	0,25	3,20**	0,68	0,58	1,80	0,66
1-4 t, p	1,09	3,07**	2,24*	2,21*	0,33	5,04**
2-3 t, p	0,33	1,76	0,13	0,34	0,06	0,18
2-4 t, p	0,70	1,78	1,54	1,13	2,63*	3,82**
3-4 t, p	1,24	0,27	1,49	1,29	2,34*	3,96**

Примітка: * $p \leq 0,05$; ** $p \leq 0,001$

У першокурсників, серед значущих мотивів вибору професії діагностовано ситуаційний тип, пов'язаний з престижем ($3,55 \pm 0,96$) та з романтичністю ($3,54 \pm 0,88$) професії. При цьому, мотив престижу професії статистично більш значимий ($p \leq 0,001$) для першокурсників ($3,55 \pm 0,96$) ніж для курсантів третього ($2,80 \pm 0,63$) і четвертого ($2,75 \pm 0,83$) курсів навчання. Також, для першокурсників статистично більш значимий ($p \leq 0,05$) мотив романтичності професії порівняно з курсантами четвертого курсу навчання ($3,54 \pm 0,88 > 3,05 \pm 0,70$).

Можемо стверджувати, що навчання в університеті дещо коректує викривлені, романтичні уявлення першокурсників про зміст професії правоохоронця. Проте, мотив романтичності професії правоохоронця залишається значимим для курсантів і на четвертому курсі навчання ($3,05 \pm 0,70$), де посідає друге рейтингове місце і може свідчити про відсутність розуміння четвертокурсниками власних здібностей і можливостей та реальних вимог майбутньої професії (див. табл. 1).

У другокурсників серед значимих мотивів вибору професії зафіксовано адекватний ($4,32 \pm 0,89$), компенсаційний ($3,44 \pm 0,67$), ситуаційний, пов'язаний з романтичністю професії ($3,41 \pm 0,92$) та ситуаційний, пов'язаний з престижем професії ($3,14 \pm 0,71$). Тобто, на другому

курсі навчання майбутні правоохоронці прагнуть опанувати професією для боротьби зі злочинністю, захисту інтересів громадян та можливістю подолати в собі слабкі риси характеру (невпевненість, замкненість, некоммунікабельність тощо), дещо романтичними уявленнями щодо службової діяльності правоохоронця і прагненням до престижного стану в суспільстві завдяки обраному фаху. Слід зазначити, що прагнення компенсувати слабкі риси особистості у другокурсників статистично значимо ($p \leq 0,05$) більш виражені ніж у першокурсників ($3,44 \pm 0,67 > 2,97 \pm 0,91$) та курсантів четвертого курсу навчання ($3,44 \pm 0,67 > 2,89 \pm 0,79$).

У курсантів третього курсу навчання переважають наступні типи професійних мотивів: адекватний ($4,38 \pm 0,53$), компенсаційний ($3,42 \pm 0,82$) та ситуаційний, пов'язаний з романтичністю професії ($3,38 \pm 0,83$). Зазначимо, що для третьокурсників також статистично більш значимо компенсувати слабкі риси власної особистості за допомогою майбутньої професії правоохоронця ніж для курсантів четвертого курсу навчання ($3,42 \pm 0,82 > 2,89 \pm 0,79$; $p \leq 0,05$).

Для четвертокурсників найбільш значимими є адекватний ($4,15 \pm 0,77$) і ситуаційний, пов'язаний з романтичністю професії ($3,05 \pm 0,70$) типи професійної мотивації. Іншими словами, на четвертому

курсі навчання професійні мотиви майбутніх правоохоронців є адекватними змісту та цілям професії з деяким впливом викривлених уявлень про зміст цієї професії або відсутністю особливого інтересу та здібностей до даної спеціальності.

Окремо слід зазначити, що показники кримінального типу професійної мотивації мають зовсім не значущий коефіцієнт у курсантів усіх чотирьох курсів навчання. При цьому, на рівні статистичної значимості ($p \leq 0,001$) встановлено, що кримінальний тип професійної мотивації найменш значимий для четвертокурсників ($1,98 \pm 0,60$) порівняно з курсантами першого ($2,97 \pm 0,74$), другого ($2,86 \pm 0,99$) і третього ($2,82 \pm 0,86$) курсів навчання.

Для більшої наочності ми відобразили типи професійної мотивації майбутніх правоохоронців на етапі вузівської підготовки у вигляді графіка (див. рис.1). З рис.1. видно, що курсанти першого курсу навчання обрали професію правоохоронця для боротьби із злочинністю і захисту інтересів громадян. Проте, уявлення першокурсників про зміст майбутньої професії дещо романтизовані, викривлені під впливом ЗМІ та фільмів. Крім того, першокурсники прагнуть до престижного стану в суспільстві і матеріального забезпечення без вираженого інтересу до самої діяльності правоохоронця, що може стати перепоною на шляху адаптації до умов навчання та безпосередньо професійної діяльності.

У курсантів другого і третього курсів навчання поряд з адекватним типом мотивації домінують компенсаційний та ситуаційний, пов'язаний з романтичністю професії, що може призвести до розчарування у власній діяльності, незадоволення нею і, як наслідок цього, формальним відношенням до службових обов'язків.

У курсантів четвертого курсу навчання спостерігається домінування двох типів професійної мотивації: адекватного і ситуаційного, пов'язаного з романтичністю професії. Цікавим залишається той факт, що до четвертого курсу навчання у курсантів залишаються викривлені уявлення про зміст майбутньої професії або ж вони не можуть реально співвідносити свої здібності та можливості з типовими умовами професії.

Результати дослідження змісту

професійної мотивації на етапі вузівської підготовки показали наступне (див. табл.2). У курсантів усіх чотирьох курсів навчання домінуючим мотивом виступає інтернальність у сфері досягнень: перший ($12,43 \pm 2,15$), другий ($10,30 \pm 2,91$), третій ($11,87 \pm 2,89$) і четвертий ($12,52 \pm 2,68$) курси. Тобто, головний професійний мотив майбутніх правоохоронців на етапі навчання у виші зі специфічними умовами навчання – це система переконань особистості стосовно того, де знаходяться чи локалізуються сили, які впливають на результати їх дій (позитивні і негативні підкріплення які вони отримують як від себе так і ззовні). Встановлено, що показники за даною шкалою мають середнє значення в усіх чотирьох групах дослідження. Такі результати свідчать про те, що загалом майбутні правоохоронці усіх курсів навчання усвідомлюють, що їх досягнення у професійній діяльності залежать у першу чергу від їх власних зусиль і здібностей і в той же час вони можуть переживати труднощі у поясненні причин і способів досягнення того чи іншого результату власних дій. При цьому, майбутні правоохоронці другого курсу навчання статистично значимо ($p \leq 0,001$) рідше виявляють схильність прийняття на себе будь-якої відповідальності за те що відбувається з ними порівняно з першокурсниками ($10,30 \pm 2,91 < 12,43 \pm 2,15$) і четвертокурсниками ($10,30 \pm 2,91 < 12,52 \pm 2,68$). Можемо стверджувати, що курсанти першого і четвертого курсів навчання більш схильні проявляти ініціативу і брати відповідальність на себе. Тоді як у другокурсників переконання стосовно можливості власного контролю і саморегуляції діяльності потребує певної корекції.

Мотиви професійних інтересів та цінностей перебувають на другому рейтинговому місці у майбутніх правоохоронців першого ($10,17 \pm 2,47$) і третього ($9,53 \pm 2,66$) курсів навчання, на третьому місці у другокурсників ($9,20 \pm 1,99$) і на п'ятому у четвертокурсників ($9,23 \pm 3,41$). Такі показники свідчать про наявність інтересу, зацікавленості до професійної діяльності у курсантів першого, другого і третього курсів

Питання психології

навчання та їх відсутність у четвертокурсників (див. табл. 2).

Мотиви життєвих цілей, тобто бачення власного професійного майбутнього, яке виконує функції суб'єктивної регуляції діяльності (див. табл. 2) посіли третє рейтингове місце у майбутніх правоохоронців першого (10,14 ± 2,69) і четвертого (9,39 ± 2,29) курсів і четверте місце – у курсантів другого (8,53 ± 1,17) і третього (9,23 ± 2,14) курсів навчання. Зазначимо, що першокурсники статистично значимо більше ніж другокурсники мають бачення професійної перспективи, наявність чітких життєвих планів і способів їх досягнення (10,14 ± 2,69 > 8,53 ± 1,17; $p \leq 0,001$).

Показники шкали професійних

домагань зайняли друге рейтингове місце у майбутніх правоохоронців другого (9,30 ± 1,80) і четвертого (9,81 ± 2,10) курсів, третє – у третьокурсників (9,50 ± 1,91) і п'яте у першокурсників (9,29 ± 1,66). Такі показники дозволяють стверджувати, що майбутні правоохоронці другого, третього і четвертого курсів навчання прагнуть до покращання власних результатів у професійній діяльності, проявляють наполегливість, незадоволеність досягнутими результатами. В той час, коли у першокурсників прагнення до успіху виражено значно слабше, вони більш обережні, менш наполегливі, не схильні до ризику, схильні перебільшувати свою роль і значення у професійних досягненнях.

Таблиця 2

Особливості професійної мотивації слідчих органів досудового розслідування на вузівській стадії професіогенезу, ($x_{cp} \pm \sigma$)

	Оцінка результатів праці	Професійні домагання	Інтернальність у сфері професійних досягнень	Професійні інтереси та цінності	Життєві цілі	Загальна активність
1 курс	9,69 ± 3,05	9,29 ± 1,66	12,43 ± 2,15	10,17 ± 2,47	10,14 ± 2,69	52,69 ± 8,13
2 курс	8,17 ± 1,88	9,30 ± 1,80	10,30 ± 2,91	9,20 ± 1,99	8,53 ± 1,17	46,30 ± 6,30
3 курс	9,13 ± 2,13	9,50 ± 1,91	11,87 ± 2,89	9,53 ± 2,66	9,23 ± 2,14	48,83 ± 8,14
4 курс	9,26 ± 2,72	9,81 ± 2,10	12,52 ± 2,68	9,23 ± 3,41	9,39 ± 2,29	48,90 ± 10,35
1-2 t, p	2,47*	0,03	3,38**	1,73	3,04**	3,49**
1-3 t, p	0,83	0,49	0,90	1,00	1,49	1,90
1-4 t, p	0,60	1,11	0,15	1,28	1,23	1,64
2-3 t, p	1,87	0,42	2,09	0,55	1,57	1,35
2-4 t, p	1,83	1,01	3,09**	0,04	1,84	1,19
3-4 t, p	0,20	0,60	0,91	0,39	0,27	0,03

Примітка: * $p \leq 0,05$; ** $p \leq 0,001$

Середні значення показників шкали оцінки результатів праці розташувалися в наступному рейтинговому порядку (див. табл. 2): четверте місце у майбутніх правоохоронців першого (9,69 ± 3,05) і четвертого (9,26 ± 2,72) курсів і п'яте місце у другого (8,17 ± 1,88) і третього (9,13 ± 2,13) курсів навчання. Таким чином, на другому і третьому курсах навчання у майбутніх правоохоронців переважає низька активність щодо виконання функціональних обов'язків і домінує зовнішньоорганізована мотивація. Другокурсники і третьокурсники вважають, що будь-яка праця має право на справедливий винагороду, інакше курсанти не розуміють наскільки ефективно вони

виконують свої професійні обов'язки. Майбутні правоохоронці першого і четвертого курсів навчання мають переконання і відчують особисто, що коли їх професійна діяльність заохочується, тоді вони прагнуть до підвищення результатів праці і власної кваліфікації. Крім того, першокурсники статистично значимо більше ніж курсанти другого курсу прагнуть до заохочень з боку керівництва (9,69 ± 3,05 > 8,17 ± 1,88; $p \leq 0,001$).

Ранжування показників загальної активності професійної мотивації показав наступне (див. табл. 2): перше місце – у першокурсників (52,69 ± 8,13), друге – у курсантів четвертого курсу (48,90 ± 10,35),

Питання психології

третє – у третьокурсників ($48,83 \pm 8,14$) і четверте – у другокурсників ($46,30 \pm 6,30$). Тобто, найвищий рівень сформованості професійних мотивів ми спостерігаємо на першому курсі навчання. Крім того, у першокурсників загальна професійна мотивація статистично значимо ($p \leq 0,001$) вищого рівня розвитку ніж у другокурсників ($52,69 \pm 8,13 > 46,30 \pm 6,30$). Показники за шкалою загальна активність мають низький бал в усіх чотирьох групах дослідження (див. табл. 2), що свідчить про низький рівень розвитку професійної мотивації у майбутніх правоохоронців на усіх чотирьох курсах навчання. Іншими словами, розвиток професійної мотивації у майбутніх слідчих на стадії навчання на такому рівні не активізує їх діяльність і не стимулює формування у них професійних цілей і шляхів їх досягнення. А оскільки професійна мотивація може компенсувати багато недоліків (недостатній рівень розвитку професійно важливих якостей, організація несення служби тощо), то необхідно спрямувати зусилля на формування самосвідомості і мотиваційної спрямованості майбутнього правоохоронця-слідчого на професійну діяльність.

Висновок. Професійне саморозгортання особистості у професійному середовищі неможливе без усвідомлення вектору розвитку, який визначається та спрямовується мотиваційною складовою діяльності.

Протягом дослідження нами було виявлено певну єдність та однорідність мотиваційної складової слідчих органів досудового розслідування на вузівській стадії професіогенезу, а саме:

- показники кримінального типу професійної мотивації достатньо низькі у курсантів усіх чотирьох груп;

- діагностується низький рівень значущості конформного типу професійної мотивації;

- визначено, що домінуючим мотивом у респондентів всіх груп виступає інтернальність у сфері досягнень, тобто, загалом майбутні слідчі усвідомлюють, що їх досягнення у професійній діяльності у першу чергу залежать від їх власних зусиль і здібностей;

- протягом навчання стабілізується адекватність професійної мотивації майбутніх слідчих та підвищується прагнення до покращання власних результатів у професійній діяльності.

Загалом можна стверджувати, що мотиви професійної діяльності майбутніх слідчих органів досудового розслідування є адекватними вимогам професії проте визначений низький рівень спрямованості їх активності в професійній діяльності та незначне зниження рівня професійних інтересів потребують певної уваги з боку фахівців. Впровадження дійової системи психологічного супроводу професійного становлення слідчих органів досудового розслідування на вузівській стадії професіогенезу сприяє корекції цих показників.

Перспективним, на наш погляд, буде визначення особливостей динаміки складових професійної мотивації слідчих органів досудового розслідування на післявузівській стадії професіогенезу.

Список використаних джерел

1. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2002. – 544с.
2. Ковальчук О.П. Теоретичні основи дослідження мотивації професійної діяльності військовослужбовців / О.П. Ковальчук // Вісник Національного університету оборони України : зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 2 (21). – С. 135–140.
3. Мілорадова Н. Е. Простір професійного розвитку як невід’ємна складова професіогенезу особистості / Н. Е. Мілорадова // Право і Безпека. – 2015. – № 4 (59). – С. 160–165.
4. Осьодло В. І Методика діагностики професійної мотивації / В.І. Осьодло // Вісник Національної академії оборони: зб. наукових праць. – 2007. – № 2 (4). – С.142 – 151.
5. Професійна мотивація працівників органів внутрішніх справ: вивчення та корекція: Науково-практичний посібник / А.П. Москаленко, Д.О. Кобзін, А.А. Стародубцев; Відп. редактор проф. Соколов В.О. - Харків: Ун-т внутр. справ, 1999. - 98с.

References

1. Ilin Ye. P. Motivatsiya i motivy. / Ye. P. Ilin. – SPb. : Piter, 2002. – 544s.
2. Kovalchuk O.P. Teoretychni osnovy doslidzhennia motyvatsii profesiinoi diialnosti viiskovoslužhbovtiv / O.P. Kovalchuk // Visnyk Natsionalnoho universytetu obrony Ukrainy : zb. nauk. pr. – 2011. – Vyp. 2 (21). – S. 135–140.

3. Miloradova N. E. Prostir profesiinoho rozvytku yak nevidiemna skladova profesiohenezu osobystosti / N. E. Miloradova // Pravo i Bezpeka. – 2015. – № 4 (59). – S. 160–165.

4. Osodlo V. I Metodyka diahnostyky profesiinoi motyvatsii / V.I. Osodlo // Visnyk Natsionalnoi akademii oborony: zb. naukovykh prats. – 2007. – № 2 (4). – S. 142 – 151.

5. Profesiina motyvatsiia pratsivnykiv orhaniv vnutrishnikh sprav: vyvchennia ta korektsiia: Naukovo-praktychnyi posibnyk / A.P. Moskalenko, D.O. Kobzin, A.A. Starodubtsev; Vidp. redaktor prof. Sobolev V.O. - Kharkiv: Un-t vnutr. sprav, 1999. – 98 s.

SUMMARY

Natalya Miloradova Ph.D. in Psychology, Associate Professor

THE FEATURES OF PROFESSIONAL MOTIVATION OF INQUIRY OFFICERS ON THE STAGE OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT WHEN STUDYING IN THE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT

Introduction. Nowadays one of the most relevant issues is a creation of a law enforcement elite. A development of motivational component in the process of professional growth is an integral part of this process. This topic is of a great interest due to its importance and high influence on the entire career of a law enforcement associate. That is why there is a need to study the professional motivation on the stage of academical training. On this stage the adoption of professional knowledge and skills take place. The result of this stage is the prehension of the professional readiness.

Purpose. The main goal of the article is to share the results of study of the features of the professional motivation of investigative authorities during the stage of academical training.

Methods The following methods were used in the study: analysis, comparison, psychodiagnostic methods (A. Moskalenko, V. Osiodlo).

Results The following results were obtained: the dominating types of motivation were identified (adequate, contextual, compensative and criminal); the content of motivation on each stage of academical training was determined (work evaluation, professional aspirations, internality, professional interests and values, life goals, overall activity level).

Originality. The results of study concerning the dynamics of professional motivation rates can be used to support the professional development of inquiry officers from the psychological aspect.

Conclusion. During the entire study process we have discovered a particular unity and homogeneity in the motivational component of inquiry officers during the stage of academical training: all four test groups of law enforcement students have a low level of criminal type of professional motivation ratios. Also, the low level of importance was given to a conformistic type of professional motivation. It was defined that the internalistic component was the most dominating motive for all four test groups. During the academic training the adequacy of professional motivation gets higher.

In general, it can be concluded that the motives of professional activity of the future investigative authorities' associates correspond to the main requirements of the profession. However, an additional attention should be given to a low level of their dedication to professional development and a decrease in the level of professional interests.

To correct these results, the implementation of the psychological support system on the stage of academic training can be helpful.

Key words: Professional development, professional motivation, types of motivation, inquiry officers.